

Glusad tre Chreidimh

Tha cleachdadh a chèilidh, mar a bha e riamh, glè làidir ann a Phàirc gus an latha 'n diugh, agus bha sinn o chionn ghoirid a' cèilidh air bean uasal ann an Lèumrabhagh, a tha is còir air ceithir fichead bliadhna dh'aois, agus 'se i fèin a tha tlachdmhor gasda a bhith 'na cuideachd, oir tha i tuigseach agus tha cuimhne mhath aice. Tha i air a bhith leanntainn an t-soisgeil bho h-òige, agus os cionn na h-uile ni 'se a tlachd a bhi bruidhinn air cùisean spioradail, ann am beil i foghlumaichte. Tha i cuideachd air a bhith gabhail didh dhe na nithean a tha tachairt mu 'n cuairt orra agus tha i mar sin fiosrach d'a rìreabh air sinnsearachd agus cleachdaidhean muinntir na Pàirc.

Dh'innis i dhomh an sgeulachd a tha a toirt ur 'n aire chum an dòigh beatha agus na nithean a bha, agus a tha, fhathast luachmor do mhòran de muinntir an àite, 'se sin a soisgeul.

'Bha' ars ise, 'cùisean glè dhuilich an uair a bha sinn glè òg agus a bha sinn a' togail an teaghlach ach bha e iongantach mar a bha an Tighearna a'cuideachadh leinn.

Bha e cleachdail dhuinn a bhith a' dol chum nan òrduighean do nan coimhcheangal air feadh an eilean cho tric agus a b'urrain dhuinn, agus b'abhaist dhomhsa a bhith dol gu òrduighean an Rubha aig a h-uile àm a bha e furasd, agus gu h-àraid aig àm an fhoghair.

Air a bhliadhna bha seo, bha chionn fhada, aig tide 'a foghair, bha m'inntinn anns an Rubha oir bha mi miannachadh a bhith ann an cuideachd sluagh a Chruithfhear air bheinn nan òrdugh, ach cha robh dòigh air bith air am biodh e comasach dhomhsa 'dol ann a sin oir bha a foghair fluich agus bha 'm bàrr a muigh agus mòran de obair croitearachd an foghair fhathast ri deanamh. A chùlaibh air a sin bha 'n iasgach bochd air a bhliadhna 'ud agus thàinig Fionnlagh mo chompanach dhachaidh bho'n iasgach gu'n chosnadh 'sa bith.

Bha e 'na chosnaiche math, a' leantuinn an iasgach a shamhradh 'sa gheamhradh, agus cho luath 'sa thàinig e bho iasgach an sgadain an t-samhraidh, thòisich e leis an eathar bheag air iasgach nan giomach.

Ged nach robh anns an taigh ach aon paipear not de airgiod, cho-èignich Fionnladh mi gu bhith dol a chum nan òrduighean mar a b'abhaist dhomh, agus ars esan, thoir leat am paipear not airson farraibh a bhus, oir dh'fhaodadh e bhith gu faigh sinn airgiod nan giomach a chuir mise gu Billingsgate ann an Lunnainn'.

'Cha robh e idir cinnteach gu faigheadh duine airgiod air giomaich a chuireach e gu Billingsgate oir bha'n astar fad ann air an treàna agus bha feadhainn de na giomaich ri bàsachadh air an t-slighe. Bha amannan ann a bha ceannaichidhean Bhillingsgate a' gearain gu robh chuid mhòr, neo na giomaich gu lèir, air bàsachadh air an t-slighe, agus mar sin cha phaigheadh iad airgiod air giomaich mharbh.

Cha robh mi faicinn iomchaidh gu'm bu choir dhomh falbh o'n taigh anns an t-suidheachadh anns an robh cùisean na dachaidh, ach cha'n fhaodainn furach le Fionnlagh, agus mu dheireadh b'fheudair dhomh mi fèin ullachadh agus am paipear not a thoirt leam maille ris na sgillingean a chruinnich sinn air feadh an taigh airson a chollection. Chuimhnich mi ann an sin air mo mhathair ann an Cromòr, agus bha mi uile chinnteach gu faighinn mo chruaidheartan ' nuair a chluinneadh i cho beag-smaoinich 'sa bha mi. Co-dhiùth cha robh math tilleadh a nis.

Fhuair mi 'm bus ann an Lèumrabhagh, agus ann an Grabhair thàinig bean Aonghais Chalum agus beann Murchaidh Fhionnlaigh air a bhus, agus iad fhèin air an t-slighe gu òrduighean an Rubha. Bha sinn a seachas ann an sin gus an do ràinig am bus Stèornabhagh agus ann an sin chuir boireannaich Ghrabhair boin-an-taic, nach e mhàin gu'm paigheadh iad am bus dhomh, (oir bha iadsan air a phension) ach gu feumainn a thighinn còmhla ruitha gu tigh an càirdean, tigh Mhurchaidh Berry, gus a faighinn cupan tè.

'Nuair a bha sinn a gabhail an tè ann an taigh Mhurchaidh Berry bha balach òg a'ruith air an làr agus dh'fhoighnich mi dhà "dè a tha thu fhèin dol a'dheanamh 'nuair a dh'fhàsus tu mòr," agus thuirt e rium air ball gu robh e gu bhith 'na mhinisteir. Ann am freasdail a Chruithfhear sin mar a thachair do Chalum, agus tha e aig an àm seo 'na mhinisteir searmonachadh an t-soisgeil ann an comhcheangal ann an Leodhus.

Bha mo chàirdean à Grabhair airson dàil a' dheanamh ann an Stèornabhagh ach bha mise airson breth air a cheud seirbhis agus dh'fhalbh mi airson bus an Rubha fhaicinn. Air a rathad gu'n bhus cò thàinig 'na mo luib ach Ishbel Ruadh, banntarach Mhurchadh Choinneach à Calabost, agus thuirt i - 'is math gu'n coinnich mi ribh, a Bharbara a' gràidh, fuireadh sibh còmhla rium fhin ann an taigh anns a beil mi eòlach, faisg air an eaglais'. 'Nuair a rainig sinn eaglais an Rubha phàigh Ishbel Ruadh am bus dhi fhein agus dhomhsa, agus cha'n fhaodainn cuir an adhaigh a chaoimhneas iongantach sin a bh'air a' nochdadh dhomh.

'S ann a bha mise cleachdail air a bhith fuireach comhla ri bana-charaid te de mhuintir na h-Aird, a h-uile àm a bhithinn aig òrduighean an Rubha, agus aig an eaglais choinnich mi ri mo bhana-charaid às an Aird agus spàrr i orm a thighinn maille rithe fhèin mar a b'abhaist, ach thuir mi rithe gu feumadh i mo lethsgèul a ghabhail aig an àm seo, oir nach b'urrain dhomh tadhal oirre 'chionn gu feumainn fantainn maille ri seann bhean mhath à Calabost ann an taigh faisg air an eaglais a chionn 's nach robh companach eile aice.

Chòrd na h-òrduighean rium, oir fhuair me beanachadh a Cruithfhear agus an uair a chaidh mi leigeil beannachd le mo dhèigh bhana-charaid às an Aird mus do dh'fhalbh mi dhachaidh Di-luain, chuir i cèis dhùinte 'na mo làimh agus thuir i ruim, 'cuir sud 'na do Bhiobull agus 'na fosgail e gu ruig thu dhachaidh agus bith na naidheachdan gu lèir agad ann an sin.

A ' tighinn às an Rubha nuas gu Stèornabhagh Di-luain, thachair dhomh bhith an cuideachd thlachdmor agus aig ceann na slighe ann an Stèornabhagh cha'n fhadainn mo làimh a chuir 'na mo phòcaid airson am bus a phaigheadh oir dh'fheumainn leigeil leis an fheadhainn bha maille rium anns a chuideachd am bus a phaigheadh dhomh, agus a chùlaibh air a sin dh'fheumainn a 'dhol a steach gu cupan tè maille riutha.

An deidh na tè, chaidh mi cuairt air an t-sraid agus cò thachair rium ach te dhe mo chàirdean a Cròmor, Barbara nan Carn, a bha mi glè thoilichte air a' coinneachadh. 'Nuair a leig mi beannachd le Barbara airson cabhaig a dheanamh airson glacadh a bhus gu Lèumrabhagh, chuir i paipear deich tasdain 'na mo làimh airson farraibh a bhus gu Lèumrabhagh. Mun do thuig mi dè bha tachairt bha Barbara air m'fhàgail agus cha b'urrain mi ach taing a thoirt dhith airson a' caoimheas.

Bha dithis fhiorannach a Lèumrabhagh air a bhus maille rium agus iad fhèin tighinn bho na h'òrduighean, agus a nuair a bha iad tighinn mach as a bhus romhamsa ann an Lèumrabhagh phàigh iad farraibh a bhus dhaibh fhein agus dhomhsa, agus mar sin bha mi air ais ann an Lèumrabhagh Di-luain gun bhriseadh air a phaipear not a thug mi leam bho'n taigh. Chunnaic mi ann an sin làmh a Chuithfhear dha m' stùireadh agus dh'fhairich mi mi fhein cho ismealach iorasal bochd bho chomhair an uile Chumhachdach.

Aig an taigh shuidh mi siòs a dh'innseadh do Fhionnlagh mu'n a chaidh dhomh agus dh'fhosgail mi an litir a thug mo bhana-charaid de mhuintir an Aird dhomh, agus ann an àite litir le naidheachdan an Rubha 'se bha ann an sin paipear not eile.

A chùlaibh air a sin, thuir Fionnlagh gu robh airgoid nan giomach air a' thighinn à Lunainn agus nach robh gearain ann gu robh aon de na giomaich marbh, agus ars esan 'bha e feumail gu'n ghabh thu comhairle agus nach do sguir thu'n cleachdadh a bh'agad bho chionn fhada, a bhith dol gu òrduighean an fhoghair anns an Rubha.

Ann an sin thàinig bho chomhair m'inntinn an fhirinn a tha ag ràdh, "An sin thàinig an ceud fhear, ag ràdh, A Thighearna, bhuannaich do phund deich puind" Lucas 19 V 16.

'S ann ruid-èigin mar sin a dh'innis Barbara an sgeulachd dhomhsa timchioll air cupan tè, fa chomhar teinne mòr mònach agus than an eachdraidh cuir an cèill dhuinn gur e beatha creidimh anns a beil Barbara beò, agus 's ann mar sin a bha, agus a tha, mòran eile ann an Leodhus, agus bha e dhaibh a rèir an creidimh mar a tha e gealtainn anns an fhirinn.

Is mòr a foghlum a tha ri bhith air fhaotainn ann a bhith ri èisdeachd fèin-fhiosrachadh agus eòlas seann dhaoine ghlic a tha air a' thighinn troimh mhoran dhearbhadh anns an t'saoghal.

Ged a bha Barbara ann a freasdail a Cruithfhear, air a' fàgail 'na bantrach a nis, tha I taingeil airson an tomhais slàinte a th'aice agus airson maitheasan a Cruithfhear dhith, agus 's ann aithnibh a tha àite anns an eaglais falamh.

Tha i cuideachd taingeil airson na goireasan a th'aice ann an Lèumrabhagh 'na seann aois agus thug i gaire oirm 'nuair a bha i a' cuimhneachadh dhuinn an àm a bha iad 'nan clann-nighean air mhuintearas, i fhèin agus bean Dhomhnuill Aonghais Mhor agus feadhainn eile, aig fìor bhean-ualas ann an Inbhirnis. Ars ise "Nuair a gheibheadh sinn a chailleach a mach bhitheadh sinn, le annas, a' feuchainn oirnn còta fur na caillich, agus bha anns an taigh mhòr sin gach gnè goireas a bha feumail, an dealan, agus am burn air an tap, agus a reifridgerator, agus moran eile ris nach robh sinn cleachdte agus nach robh dùil againn fhaicinn air tuath Leodhas.

"Chan eil ni de na nithean sin nach eil agamsa 'n diugh ann an Lèumrabhagh agus," 'ars ise, le gaire chridheil, "cha deanain iomlaid ri bean uasal a chunnaic mi riamh, còta 'furra' neo eile".

FACAL MU DHEIREADH

Tha an saoghal air fad ag atharrachadh gu luath, agus anns a fhichead bliadhna bho chaidh an sgeulachd ghoirid seo a' sgrìobhadh tha ur dòigh beatha ann an Leodhas mar an ceudna air atharrachadh de shluagh a Chruith-fhear anns na taighinn far am bitheadh iad a' connaltradh anns na Sgrìobtuir, air a dhol air ais gu mòr.

Tha cuideachd an cleachdadh maith a bha anns a choimhearsneachd seo, ann a bhith siubhal gu cuirm-nan-òrduighean do gach cèrnaidh dhe'n Eilean fad an deireadh-seachduinn bho Dhi-ardaoin gu Di-luain air a dhol air ais gu mòr.

Bha daoine a' coimhead air an Eilean air fad mar aon choimhearsnachd mòr agus bha ullachadh air a' dheanamh leis an t-sluagh air fad air son coigrich nan òrduighean a ghabhail a' steach gu aoidheachd a' nochdadh dhaibh nan dachaidhean. Bhitheadh muinntir an taigh a' toirt na leapannan do na h-aoidheanan agus iad fhein a' cadal air an ùrlair ann a seidean. Tha cuid againn air am bheil cuimhne air còir agus fichead neach a bhith air aoidheachd anns na taighean againn aig tìde nan òrduighean.

Tha na carbadan cho goireasach anns an latha 'n duigh, agus tha chuid mhòr de luchd-tadhal nan òrduighean a' tilleadh dhachaidh gu'n taighean fhein air an oidhche. Tha cuideachd anns an latha tha seo na firinnich agus na boirinnich air an obair-latha fad an t-seachdainn, agus chan eil iad saor airson falbh bho'n dachaidh gu Di-sathurn agus feumaidh iad tilleadh dhachaidh oidhche na Sàbaid airson bhith air an obair-latha air madainn Di-luain.

'S docha, ann a fichead bliadhna' eile nach bith cuimhn' aig duine air cleachdaidh na h-òrduighean a bha 'n a Leodhas, agus mar sin 's e sgeulachd a bhitheas air leth iongantach a tha seo.